Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru Návrh nařízení evropského parlamentu a rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1286/2014 o sděleních klíčových informací týkajících se strukturovaných retailových investičních produktů a pojistných produktů s investiční složkou, pokud jde o datum použitelnosti

[COM(2016) 709 final – 2016/0355 (COD)]

(2017/C 075/08)

Zpravodaj: **Daniel MAREELS**

Konzultace	Rada, 17. 11. 2016
	Evropský parlament, 21. 11. 2016
Právní základ	*Článek 114* Smlouvy o fungování Evropské unie
Odpovědná specializovaná sekce	Jednotný trh, výroba a spotřeba
Datum rozhodnutí předsedy	17. 11. 2016, článek 57 (postup pro naléhavé případy)
Datum přijetí na plenárním zasedání	14. 12. 2016
Plenární zasedání č.	521
Výsledek hlasování	152/1/2
(pro/proti/zdrželi se hlasování)	

1. **Závěry a doporučení**

1.1. EHSV může za podmínek a s výhradami uvedenými níže souhlasit s návrhem Komise, aby byl den vstupu v platnost nařízení o strukturovaných retailových investičních produktech a pojistných produktech s investiční složkou (SRIPPIS) ([1]) odložen o jeden rok, tj. na 1. ledna 2018.

1.2. Nařízení o SRIPPIS obsahuje opatření, jejichž cílem je zvýšení ochrany retailových zákazníků a investorů a obnovení důvěry spotřebitelů v odvětví finančních služeb, a to zvýšením transparentnosti na retailovém investičním trhu. Zejména tvůrcům strukturovaných retailových investičních produktů a pojistných produktů s investiční složkou stanoví povinnost vypracovávat sdělení klíčových informací (SKI) ([2]).

1.3. Odložení data použitelnosti nastává na žádost Evropského parlamentu a velké většiny členských států poté, kdy Parlament dne 14. září 2016 navrhl Komisi v souvislosti s SRIPPIS přijetí „aktu v přenesené pravomoci“ ([3]). Tento akt v přenesené pravomoci se týkal plnění regulačních technických norem týkajících se sdělení klíčových informací pro SRIPPIS, a to na základě návrhů vypracovaných společnými evropskými orgány dohledu.

([1]) SRIPPIS je zkratka anglického „packaged retail and insurance-based investment products“ (PRIIP).

([2]) V angličtině „key information document“ (KID).

([3]) Akty v přenesené pravomoci nově zavedla Lisabonská smlouva. V souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování Evropské unie může unijní zákonodárce (tj. většinou Evropský parlament a Rada) na Komisi přenést pravomoc přijímat nelegislativní akty s obecnou působností, kterými se doplňují nebo mění některé prvky legislativního aktu, které nejsou podstatné.
Prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci tak mohou být doplňovány nové (nepodstatné) předpisy nebo jimi mohou být prováděny následné změny určitých aspektů legislativních aktů. Zákonodárce se tak může soustředit na politické směřování a cíle, aniž by se musel příliš věnovat podrobnostem nebo debatám čistě technické povahy.
Převod pravomocí pro přijímání aktů v přenesené pravomoci však podléhá velmi přísným omezením. K přijímání aktů v přenesené pravomoci může být zmocněna pouze Komise. Předmětem přenesení pravomoci kromě toho nesmějí být podstatné prvky dané oblasti. Dále musejí být v legislativním aktu stanoveny cíle, obsah, rozsah působnosti a trvání přenesení pravomoci. A konečně, zákonodárce musí v legislativním aktu výslovně uvést podmínky přenesení pravomoci. V tomto ohledu mají Parlament a Rada právo přenesení pravomoci zrušit nebo vůči aktu v přenesené pravomoci vyslovit námitku. Viz http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=URISERV%3Aai0032.

1.4. EHSV již ve svém dřívějším stanovisku ([4]) uvítal návrh týkající se vytváření produktů s investiční složkou, přičemž vyzdvihl význam legislativního aktu, který poprvé upravuje veškeré druhy složitých finančních produktů a zaručuje jejich srovnatelnost nezávisle na tom, jaký subjekt je vytvořil (ať už jsou to banky, pojišťovny či investiční společnosti).

1.5. Výbor v něm rovněž vyzval k vytvoření jednotného finančního trhu, na němž budou obíhat jasné, přesné, jednoduché a srovnatelné informace. Jednotný, zjednodušený a standardizovaný systém poskytování informací by umožnil tyto informace srovnávat a porozumět jim a současně by zvýšil transparentnost a efektivitu trhu ([5]).

1.6. Pokud by nebyl zvolen odklad, pak by dle názoru Výboru hrozilo, že by mohly být ohroženy hlavní cíle stanovené v této oblasti (viz výše a níže), což by bylo velmi nežádoucí. Výbor souhlasí s tím, že větší transparentnost a harmonizace povinného poskytování informací, o něž nařízení o SRIPPIS usiluje, jsou pro jednotný trh v oblasti finančních služeb přínosem, neboť vytvářejí rovné podmínky pro různé produkty a distribuční kanály. Tato právní úprava proto nebude přínosem jen pro retailové zákazníky a investory, ale přispěje rovněž k prohloubení důvěry spotřebitelů v odvětví finančních služeb. Zamítnutí aktu v přenesené pravomoci v termínu kratším než 4 měsíce před vstupem předpisu v platnost by kromě toho tržním subjektům způsobilo právní nejistotu a velmi závažné problémy při provádění.

1.7. Pokud jde o zvolené období jednoho roku, má Výbor za to, že jej lze ze stejného důvodu akceptovat, a to tím spíše, že vstup v platnost tak bude v souladu se vstupem v platnost nového právního předpisu MiFID II. Výbor považuje za nutné, aby byl tento odklad výjimečný a jediný, a aby bylo tohoto období využito k přijetí a zveřejnění konečného aktu v přenesené pravomoci, a to v co nejkratším možném termínu. Jde skutečně o to, aby byla tržním subjektům, ale i retailovým zákazníkům a investorům, co nejrychleji zajištěna jasnost a jistota.

1.8. Výbor konstatuje, že tím nesmějí být ohroženy cíle a výsledky nařízení o SRIPPIS. Proto je nezbytné, aby případné změny aktu v přenesené pravomoci zůstávaly v tomto rámci. A to tím spíše, že už po roce tak proběhne přezkum nařízení o SRIPPIS, při němž se mohou objevit otázky vyplývající z prvních praktických zkušeností a zkušeností s dohledem. Výše uvedené změny by měly od samého počátku přispívat k účinnému zvýšení důvěry spotřebitelů. Současně by měly zůstat v souladu s pravidly, jež zavádí budoucí právní předpis MiFID.

2. **Souvislosti**

2.1. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1286/2014 (o SRIPPIS) ([6]) zavádí opatření, která mají zvýšit transparentnost na trhu retailových investic. Toto nařízení zejména ukládá tvůrcům SRIPPIS povinnost vypracovávat sdělení klíčových informací.

2.2. Nařízení pověřuje evropské orgány dohledu ([7]), aby vypracovaly regulační technické normy upřesňující konkrétní prvky sdělení klíčových informací.

2.3. Poté, co evropské orgány dohledu předaly své společné návrhy týkající se výše uvedených norem Komisi, přijala Komise na konci června 2016 akt v přenesené pravomoci k účinnému plnění stanovených regulačních technických norem.

2.4. Evropský parlament vznesl ve svém usnesení ze dne 14. září 2016 námitku k aktu v přenesené pravomoci přijatému Komisí ([8]). Evropský parlament vyzval Komisi, aby provedla přezkum ustanovení týkajících se produktů s možností volby, scénářů výkonnosti a upozornění ohledně srozumitelnosti.

2.5. Evropský parlament, spolu s velkou většinou členských států, kromě toho požádal o odklad data použitelnosti tohoto nařízení.

([4]) Viz stanovisko EHSV (Úř. věst. C 11, 15.1.2013, s. 59), odstavec 1.2.
([5]) Viz stanovisko uvedené v poznámce č. 4, odstavce 3.2 a 2.3.
([6]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1286/2014 ze dne 26. listopadu 2014 o sděleních klíčových informací týkajících se retailových investičních produktů a pojistných produktů s investiční složkou (Úř. věst. L 352, 9.12.2014, s. 1).
([7]) Jedná se o Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění, Evropský orgán pro bankovnictví a Evropský orgán pro cenné papíry a trhy.
([8]) Viz http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2016-0347+0+DOC+XML+V0//CS.

2.6. Stávající návrh nařízení navrhuje, aby byl vstup celé právní úpravy v platnost odložen o jeden rok, tj. na 1. ledna 2018.

3. **Poznámky a připomínky**

3.1. Z celkového hlediska usiluje nařízení o SRIPPIS o zvýšení ochrany retailových zákazníků a investorů, zejména těch, kteří investují do SRIPPIS. Zamýšlená větší transparentnost a harmonizace povinného poskytování informací jsou přínosem rovněž pro jednotný trh v oblasti finančních služeb, neboť vytvářejí rovné podmínky pro různé produkty a distribuční kanály. To přispěje rovněž k prohloubení důvěry spotřebitelů v odvětví finančních služeb.

3.2. Pro dosažení těchto cílů je nezbytné, aby tvůrci SRIPPIS splňovali jednotný soubor požadavků týkajících se poskytování informací o produktech, a aby retailoví zákazníci a investoři dostávali sdělení klíčových informací o nabízených SRIPPIS. To musí retailovým investorům umožňovat lepší pochopení hospodářské povahy a rizik daného produktu a porovnání různých nabídek.

3.3. Původní verze předpokládá, že nařízení vstoupí v platnost na konci roku 2016. Tento termín platí v zásadě i pro „prováděcí opatření", která Komise přijala prostřednictvím aktu v přenesené pravomoci v polovině tohoto roku na základě návrhů regulačních technických norem evropských orgánů dohledu. Tyto regulační technické normy stanoví podrobnosti poskytování a obsahu sdělení klíčových informací, standardizovaný formát sdělení klíčových informací, metodiku informování o rizicích a výnosech a výpočtu nákladů, jakož i podmínky a minimální četnost vyhodnocování informací obsažených ve sdělení klíčových informací a podmínky pro splnění požadavku poskytovat sdělení klíčových informací retailovým investorům.

3.4. Zatímco Rada v průběhu kontrolního období k uvedenému nařízení Komise v přenesené pravomoci nevznesla námitky, Evropský parlament tento text ve svém usnesení ze dne 14. září 2016 zamítnul ([9]).

3.5. Ačkoli nejsou datum přímé použitelnosti, tj. konec roku 2016, a předkládání sdělení klíčových informací přímo vázány na přijetí aktu v přenesené pravomoci, požádal Evropský parlament zároveň i o odklad vstupu nařízení o SRIPPIS v platnost. Otázku odložení data použitelnosti nastolila rovněž velká většina členských států. Bylo při tom zdůrazněno, že absence technických norem by byla překážkou řádného provádění nařízení.

3.6. EHSV za daných okolností odložení vstupu nařízení v platnost podporuje. V opačném případě hrozí, že bude hlavních stanovených cílů (viz výše a níže) dosaženo jen částečně nebo vůbec. K zamítnutí aktu v přenesené pravomoci navíc došlo v termínu kratším než 4 měsíce před vstupem předpisu v platnost, což by tržním subjektům způsobilo právní nejistotu a závažné problémy při provádění.

([9]) Zamítnutí aktu v přenesené pravomoci je v usnesení odůvodněno takto:
„A. vzhledem k tomu, že informace pro spotřebitele o investičních produktech musí být srovnatelné, aby se podpořily rovné podmínky na trhu bez ohledu na to, jaký finanční zprostředkovatel tyto produkty vytváří či nabízí;
B. vzhledem k tomu, že odstranění úvěrového rizika z kategorizace výpočtu rizika pojistných produktů by bylo pro investory zavádějící;
C. vzhledem k tomu, že je stále nutné zpřesnit právní úpravu produktů s možností volby, zejména v souvislosti s výslovnou výjimkou udělenou podle nařízení (EU) č. 1286/2014 fondům SKIPCP;
D. vzhledem k tomu, že akt v přenesené pravomoci, který Komise přijala, obsahuje nedostatky v metodě výpočtu scénářů budoucí výkonnosti, a tím pádem nesplňuje požadavek stanovený v nařízení (EU) č. 1286/2014 na poskytování informací, které musí být ‚přesné, pravdivé a jasné' a nesmí uvádět investory v omyl, a především u některých produktů s investiční složkou neukazuje (dokonce ani v nepříznivém scénáři, ani u produktů, které během doporučené minimální doby držení pravidelně vedou ke ztrátám), že investoři mohou o své peníze přijít;
E. vzhledem k tomu, že v nařízení v přenesené pravomoci chybí podrobné pokyny týkající se upozornění ohledně srozumitelnosti, což vážně ohrožuje konzistentní uplatňování tohoto prvku ve sdělení klíčových informací v rámci celého jednotného trhu;
F. vhledem k tomu, že Parlament nadále zastává názor, že do regulačních technických norem by se měl začlenit dodatečný mandát pro vypracování normy ohledně toho, kdy zmíněné upozornění uvádět;
G. vzhledem k tomu, že pokud se nařízení v přenesené pravomoci nezmění, pravidla v něm uvedená by mohla odporovat duchu a cílům právní úpravy, tj. poskytovat retailovým investorům jasné, srovnatelné, srozumitelné a nezavádějící informace o produktech s investiční složkou;
H. vzhledem k tomu, že v dopise, který předseda Hospodářského a měnového výboru zaslal Komisi dne 30. června 2016, požádal vyjednávací tým Parlamentu, aby Komise zvážila, zda by se provádění nařízení (EU) č. 1286/2014 nemělo oddálit;"

3.7. EHSV nicméně připomíná své předchozí stanovisko týkající se produktů s investiční složkou, v němž vyjádřil návrhům k tomuto tématu a zvolenému postupu svou podporu ([10]). EHSV v něm rovněž vyzdvihl význam legislativního aktu, který poprvé upravuje veškeré druhy složitých finančních produktů a zaručuje jejich srovnatelnost nezávisle na tom, jaký subjekt je vytvořil (ať už jsou to banky, pojišťovny či investiční společnosti).

3.8. Výbor v této záležitosti dále vyzval k vytvoření jednotného finančního trhu, na němž budou obíhat jasné, přesné, jednoduché a srovnatelné informace ([11]). Rovněž konstatoval, že jednotný, zjednodušený a standardizovaný systém poskytování informací by umožnil tyto informace srovnávat a porozumět jim a současně by zvýšil transparentnost a efektivitu trhu ([12]). Výbor k tomu nyní doplňuje, že budoucí regulační technické normy by měly od samého počátku účinně přispívat ke zvýšení důvěry spotřebitelů. Musí tedy být zřejmé, které produkty jsou složité a vyžadují přijímání informovaných rozhodnutí a pozornost v otázkách nákladů a výnosů. Aby se předešlo nesrovnalostem, je při tom třeba rovněž zohlednit pravidla budoucího nařízení MiFID ([13]).

3.9. Výbor má rovněž za to, že zvolené období jednoho roku lze akceptovat, bude-li tento odklad výjimečný a jediný, a bude-li tohoto období využito k přijetí a zveřejnění konečného aktu v přenesené pravomoci. K tomu by mělo dojít co nejdříve, aby byla tržním subjektům, retailovým zákazníkům a investorům co nejrychleji zajištěna jasnost a jistota.

3.10. Zvolený termín jednoho roku ostatně znamená, že vstup SRIPPIS v platnost tak opět bude v souladu se vstupem v platnost nového nařízení MiFID II ([14]), jež je rovněž přínosem pro spotřebitele. Vstup nařízení MiFID II v platnost bylo již dříve rovněž odloženo o jeden rok ([15]) a Výbor s tím vyjádřil svůj souhlas ([16]).

3.11. Při tom nesmějí být ohroženy již dříve stanovené a Výborem schválené cíle. Proto je nezbytné, aby veškeré případné změny aktu v přenesené pravomoci zůstávaly v dnešním rámci SRIPPIS.

3.12. Z výše uvedených důvodů a ve vhodné míře se zdá vhodnější vyčkat s přezkumem nařízení SRIPPIS, jenž má – podle aktuálně předloženého návrhu na odložení vstupu v platnost – proběhnout rok po vstupu nařízení SRIPPIS v platnost ([17]). Bude při tom možné zohlednit první praktické zkušenosti a zkušenosti s dohledem.

V Bruselu dne 14. prosince 2016.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Georges DASSIS

([10]) Viz stanovisko uvedené v poznámce č. 4, odstavec 1.2.
([11]) Viz stanovisko uvedené v poznámce č. 4, odstavec 3.2.
([12]) Viz stanovisko uvedené v poznámce č. 4, odstavec 2.3.
([13]) Viz Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů a o změně směrnic 2002/92/ES a 2011/61/EU, (Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 349)..
([14]) Nový právní předpis MiFID II vstoupí v platnost dne 3. ledna 2018, to znamená dva dny po datu, jež navrhuje aktuální pozměňovací návrh pro nový právní předpis SRIPPIS.
([15]) Viz návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 600/2014 o trzích finančních nástrojů, nařízení (EU) č. 596/2014 o zneužívání trhu a nařízení (EU) č. 909/2014 o zlepšení vypořádání obchodů s cennými papíry v Evropské unii a centrálních depozitářích cenných papírů, pokud jde o některá data, COM(2016) 57 final – 2016/0034 (COD).
([16]) EHSV souhlasil s odkladem vstupu v platnost směrnice MiFID II, viz stanovisko EHSV (Úř. věst. C 303, 19.8.2016, s. 91).
([17]) Viz článek 33 nařízení o SRIPPIS, který zde uvedený návrh nemění. Tento článek stanoví provedení přezkumu nařízení „do 31. prosince 2018“.